

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

G.M. Biermann
BEL/GRN

Telefoonnummer +31235143805
biermann@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: Uittreding uit Stichting Goois Natuurreservaat

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het feit dat de participanten in de Stichting Goois Natuurreservaat (GNR) overeenstemming hebben bereikt over de uittreding van de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam uit deze stichting. In deze brief lichten wij dit nader toe.

Goois Natuurreservaat

Het GNR, opgericht in 1932, is één van de terreinbeherende organisaties in Noord-Holland en beheert ongeveer 2.800 hectare natuurgebied in het Gooi. Het GNR is een stichting met een bestuur dat bestaat uit vertegenwoordigers van de Gooise gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen en Laren, de gemeente Amsterdam, de provincie Noord-Holland (gedeputeerde Rommel), een onafhankelijk voorzitter (de heer C.J. Dosker) en nog twee bestuursleden die op grond van hun specifieke expertise zitting hebben in het bestuur. De financiering van het GNR is geregeld in een zogenoemde participantenovereenkomst, voor het laatst herzien in 1992 en sindsdien ongewijzigd verlengd. De kern van de participantenovereenkomst is een financiële regeling die bepaalt dat de overheidspartijen het exploitatietekort van de stichting – het beheren van natuurterreinen kost meer geld dan het oplevert – gezamenlijk dragen. De Gooise gemeenten betalen gezamenlijk 65%, de provincie 25% en de gemeente Amsterdam 10%. Het exploitatietekort van het GNR is het laatste decennium aanzienlijk gestegen, hetgeen is terug te zien in de participantenbijdragen. De provinciale participantenbijdrage bedroeg in 2012 € 462.000 en in 2021 € 861.000.

2011-2016: Amsterdamse wens tot uittreden en juridische procedure

Al vele jaren staat de deelname van de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland in het GNR ter discussie. De gemeenteraad van Amsterdam heeft in 2011 uitgesproken te willen uittreden uit het GNR. De raad vindt de Amsterdamse deelname in het GNR – en overigens ook in het toenmalige recreatieschap Vinkeveense Plassen – niet langer passend, omdat de gemeente ook niet meebestuurde

Verzenddatum

06 DEC. 2021

Kenmerk

1749210/1749266

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

en/of financieel betrokken is bij het beheer van andere natuurgebieden buiten de gemeente (met uitzondering van de Amsterdamse Waterleidingduinen, die Amsterdams eigendom zijn). De reactie van de andere GNR-participanten op dit Amsterdamse voornemen was afwijzend. Aangezien de statuten van het GNR geen 'exit-clausule' kennen, heeft het Amsterdamse voornemen geleid tot een langdurige juridische procedure bij achtereenvolgens de rechtbank, het gerechtshof en de Hoge Raad der Nederlanden. Deze procedure eindigde in 2016 met een arrest van de Hoge Raad, dat echter nog geen volledig uitsluitsel gaf. De Hoge Raad liet de mogelijkheid open dat de zaak opnieuw behandeld zou worden bij het gerechtshof.

Standpunt provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland schaarde zich aanvankelijk aan de zijde van de Gooise gemeenten in haar afwijzing van het Amsterdamse voornemen tot uittreding. Echter, vanaf 2015 zijn ook wij geleidelijk anders gaan denken over de provinciale participatie in het GNR. Hiervoor was een aantal redenen, die ook in de uittredingsovereenkomst (**bijlage 1, Uittredingsovereenkomst provincie Noord-Holland**, overweging G op pagina 2) zijn samengevat:

- Ten eerste vindt ons college het, vanuit het oogpunt van *good governance*, ongewenst om mee te besturen in een organisatie waaraan wij tevens subsidie verlenen en waarvan wij ook vergunningaanvragen moeten beoordelen. Deze door ons gewenste *good governance* past ook in de door uw Staten vastgestelde Kadernota verbonden partijen.
- Daarnaast vinden wij het, vanuit het oogpunt van gelijkberechtiging, ongewenst om aan het GNR, als enige terreinbeherende organisatie, naast de reguliere SNL-subsidie voor natuurbeheer ook een aanvullende bijdrage in het exploitatietekort te verlenen. Vergelijkbare organisaties, zoals Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Landschap Noord-Holland, ontvangen een dergelijke bijdrage in hun exploitatietekort evenmin. Wij zien geen reden waarom voor het GNR deze uitzonderingssituatie gehandhaafd moet worden.

Wij hebben deze bezwaren vanaf 2015 in het bestuur van het GNR kenbaar gemaakt. Daarnaast hebben wij steeds aangegeven bezwaar te hebben tegen de stijgende participantenbijdrage en aangedrongen op beheersmaatregelen, zoals verregaande samenwerking met andere terreinbeherende organisaties om zodoende het exploitatietekort te verminderen. Toen duidelijk werd dat onze bezwaren op onvoldoende respons konden rekenen, en gelet op het feit dat wij geen meerderheidsbelang hebben in het bestuur van het GNR, hebben wij in 2017 ons voornemen tot uittreding kenbaar gemaakt aan de andere participanten. In 2018 hebben wij ons definitieve besluit genomen om te willen uittreden.

2017-2021: onderhandelingen over uittreding

Omdat alle partijen een vervolg van de juridische procedure wilden vermijden, hebben vanaf 2017 onderhandelingen plaatsgevonden tussen de Gooise gemeenten enerzijds en de gemeente Amsterdam

en de provincie Noord-Holland anderzijds. De eerste onderhandelingsronde (2017-2018), onder leiding van een externe procesbegeleider, leidde niet tot resultaat. Het verheugt ons dat de tweede onderhandelingsronde, die in 2019 is gestart, nu wel tot resultaat heeft geleid. Eind 2020 hebben de gemeente Amsterdam en de vijf Gooise gemeenten overeenstemming bereikt over de voorwaarden waaronder de gemeente Amsterdam kan uittreden uit het GNR (**bijlage 2, Uittredingsovereenkomst gemeente Amsterdam**). Deze voorwaarden zijn ook de basis geweest onder vervolggesprekken over de uittreding van de provincie Noord-Holland. Op 2 november jl. hebben de colleges van de vijf Gooise gemeenten ingestemd met de uittreding van de provincie. Deze instemming zal naar verwachting begin december ook worden verleend door de gemeente Amsterdam. Op 30 november jl. heeft ons college ingestemd met zowel de uittredingsovereenkomst voor de gemeente Amsterdam, als die voor de provincie Noord-Holland. De volgende stap is dat de Gooise gemeenteraden in de gelegenheid worden gesteld om eventuele wensen en bedenkingen te formuleren. De colleges van b&w en ons college zijn uiteindelijk bevoegd de overeenkomst aan te gaan en te ondertekenen. Wij streven ernaar deze stappen zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval vóór de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022, te zetten.

Gooise Natuuragenda

Een belangrijke succesfactor is geweest dat de Gooise gemeenten, de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland zijn gestart met wat hen bindt: de belangen van de Gooise natuur, de bescherming en het goede beheer ervan en de provinciale verzekering dat de Gooise natuur voor ons, ook na uittreding uit het GNR, van groot belang blijft. De provincie wil weliswaar niet meer meebesturen in het GNR, maar de bescherming en ontwikkeling van de Gooise natuur blijft onderdeel van onze kerntaak. Dit is ook tot uitdrukking gebracht in de Gooise Natuuragenda (**bijlage 3**), die de Gooise gemeenten en de provincie gezamenlijk hebben opgesteld, en die ons college ook heeft vastgesteld. De inhoud van deze Gooise Natuuragenda past naadloos binnen ons provinciale beleid en vormt voor de Gooise gemeenten een bevestiging van de provinciale betrokkenheid bij de Gooise natuur.

Inhoud uittredingsovereenkomsten

Voor de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland zijn aparte uittredingsovereenkomsten opgesteld, die overigens groten-deels gelijklopend zijn. De provincie en de gemeente Amsterdam treden met terugwerkende kracht uit het GNR uit, per 1 januari 2021. De gemeente Amsterdam betaalt een uittredingssom van € 5.250.280. De provincie betaalt een uittredingssom van € 16.000.000. De hoogte van deze sommen is gebaseerd op de afspraak dat de Gooise gemeenten gedurende 25 jaar de gemiddelde participantenbijdrage van de laatste jaren kunnen opvangen met rentebaten over deze uittredingssommen. Deze 'netto-contante-waarde-methode' is een gebruikelijke berekeningsmethode in dergelijke situaties. Er is gerekend met een ingeschat rentepercentage van 0,375%.

Omdat wij de participantenbijdrage voor 2021 reeds hadden voldaan (€ 861.120), maar met terugwerkende kracht uittreden per 1 januari 2021, wordt dit bedrag ook meegerekend als deel van de verschuldigde € 16.000.000. Daarom zullen de lasten in de begroting met dit besluit met € 15.138.880 toenemen. Deze last dient in begrotingsjaar 2021 te worden genomen, ongeacht het moment van eventuele ondertekening van deze overeenkomst. Dat betekent dat hiervoor een voorziening getroffen zal worden ter hoogte van € 15.138.880. Deze kan deels worden gedekt uit het saldo van de bestaande reserve Uittreding GNR (€ 6.501.420); het overige deel (€ 8.637.460) zal ten laste komen van het rekeningresultaat 2021.

Met dit besluit en de noodzaak tot het treffen van een voorziening zal het programmabudget dat in de provinciale begroting 2021 is opgenomen, naar alle waarschijnlijkheid worden overschreden. Dit is strikt genomen een begrotingsonrechtmatigheid. Het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) schrijft in haar kadernota rechtmatigheid voor om begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het door de Staten vastgestelde beleid bij de toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening en bij de programma's en investeringen uitgebreid toe te lichten. De wens tot uittreden uit het GNR past binnen het provinciale beleid; in 2018 is hier eerder een voorziening voor aangemaakt en in 2019 hebben we de reserve Uittreding GNR ingesteld. Daarmee past het besluit binnen de kaders van het BBV.

Naast de uittredingssom van € 16 miljoen zeggen wij toe dat we, als onderdeel van fase 1 van het Programma Natuur, een bedrag van € 1,4 miljoen zullen verstrekken aan het GNR, ten behoeve van natuurherstelmaatregelen die het gevolg zijn van de stikstofproblematiek. Dit past binnen de doelen die wij met Programma Natuur hebben. Ook zeggen wij toe dat wij ons bij de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zullen inspannen om ook middelen voor het GNR beschikbaar te krijgen in fase 2 van het Programma Natuur, ondanks het feit dat de terreinen van het GNR geen Natura2000-gebied zijn en ze daarmee niet de eerste prioriteit zijn van het ministerie. Ook deze inspanning is een uitdrukking van de blijvende provinciale betrokkenheid bij de Gooise natuur. De betrokkenheid blijkt ook uit de planologische bescherming van het Natuurnetwerk Nederland, die wij in de uittredingsovereenkomst herbevestigen.

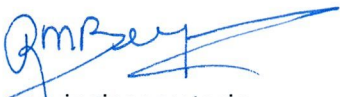
Ten slotte

Ons college is verheugd dat overeenstemming is bereikt over onze uittreding uit het GNR. De laatste stappen – de wensen- en bedenkingenprocedure van de Gooise gemeenteraden en de benodigde Amsterdamse instemming met onze uittreding – zien wij met vertrouwen tegemoet. Met de beide uittredingsovereenkomsten wordt een zeer langlopend dossier beëindigd, in goed overleg met alle betrokken partijen, zonder nieuwe juridische procedures. Dat is in ieders belang. Vanzelfsprekend zullen wij met het GNR blijven samenwerken op dezelfde constructieve wijze als wij dat met alle terreinbeherende organisaties doen. Het GNR blijft ook in de gelegenheid

om alle subsidies aan te vragen die de andere terreinbeheerders ook kunnen aanvragen, zoals voor het natuurbeheer (de SNL-subsidie), voor natuurherstelmaatregelen, voor de afronding van het Natuurnetwerk Nederland en voor de ondersteuning van groene vrijwilligers. Op die manier blijven wij ook de komende jaren investeren in de Gooise natuur, die ons dierbaar is en blijft.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Bijlagen (3):

- Uittredingsovereenkomst provincie Noord-Holland
- Uittredingsovereenkomst gemeente Amsterdam
- Gooise Natuuragenda